नं. ४८३५

नाम - परमहंसपञ्चाङ्गम्

कर्ता ×

पत्र - ४४ पत्राणिसं. ×

विषयः - तन्त्रम्

परमहंसपंचांगम्

रुद्रयामले

४८१५

4815
43

ग्र 26-27 common
30-double
406

पर. ॐ श्रीगणेशायनमः श्रीभैरवउवाच त्वत्से
पर. वयास्मिन्तुष्टोहंवरंवरयसुव्रते यत्किंचिद्धा
१ वसेदेविदत्तेसर्वंदत्तम्मह्यं १ श्रीदेव्युवाच
संतुष्टोदेवदेवेशोवरंयोग्यास्म्यहंयदि
तदामेब्रूहिपटलंपरमहंसदेवतं २ श्री
भैरवउवाच तवभक्त्यास्मिन्तुष्टोहंवक्ष्यामि
नवभक्तितः परमहंसदेवस्यपटलंभोग
मोक्षदं ३ रहस्यंसर्वशास्त्राणांगोपनीयं
प्रयत्नतः सर्वकामिकमीशानिसर्वस्वंम
मसुंदरि ४ परमः पुरुषोहंसोदेवदेवोम
हेश्वरः भक्तानांमोक्षदोहंसः सर्वकारण
कारकः ५ सर्वेश्वरःसर्वकर्त्तामंत्रात्मासच्चि
दात्मकः सर्वमंत्रात्मकोहंसः सर्वदेवम
यः परः ६ सर्वतंत्रेश्वरोहंसः सर्वतंत्रेश्वरः
प्रभुः सर्वतंत्रात्मकोदेवः सर्वधर्मनिवर्त्तकः

कः ७ नैतेषां सृज्यते विश्वं नैतैः पाल्यते जग
त् । नैतैः संह्रियते विश्वं निग्रहानुग्रहात्मकः ॥
नैतैर्देवं लभ्यते विश्वं निग्रहानुग्रहात्मकः ॥ मे त्वं दे
वेशानस्याहञ्जपामि सनातनं प्रिये पंचत्वं तस्या
हमर्चामि धारये त्वत्कवचं तथा नाम्नां सह
स्रं जपेहं स्तवं चैव पठाम्यहं पंचांगमेतद्देशा
हं हाभि विधिवत्सदा १० देव्युवाच भगव
न्भूतभव्येश भक्तानुग्रहकारक भक्तास्मि
वरयोग्यास्मि दासी कान्तास्म्यहं प्रभो ११ पंचां
गविधिवद्ब्राहं परमहंसकारकं श्रोतुमिच्छा
म्यहं नाथ ब्रूहि त्वं चेत्कृपामयि १२ श्रीभैरव
उवाच पटलं पद्धतिं वर्मस्तोत्रं नाम्नां सहस्रकं
स्तोत्रं मंत्रमयं यत्र तं चांगं परमव्ययं १३ अद्या
हं पटलं वक्ष्ये सर्वतंत्रेषु गोपितं सर्वमंत्रमयं दे

पर॰
पर॰
२
2

गोप्यं रहस्यं भक्तिपूर्वकं येन श्रवणमात्रेण दे
वः परमहंसकः १४ संतुष्टो वरदः साक्षाद्देवो
दर्शनमेष्यति तच्चादौ देवदेवस्य मंत्रोद्धारं ब्र
वीम्यहं १५ यं जप्त्वा साधकः शीघ्रं जीवन्मुक्ति
र्भविष्यति स्वप्रकाशं परं गुह्यं रहस्यं सर्वका
मदं स्वदानव्यमव्यक्तव्यमभक्ताय विशेष
तः १६ प्रणवं चन्द्रकाशं विन्दुद्वयसमन्वि
तं प्रासादद्वेण संयुक्तः शक्तिस्तेनाभिशिरोम
णि १७ कीर्तिबीजमिदं युक्तं परमात्मनैव
च चिन्मयः सच्चिदानंदस्वरूपं वैश्वरं तथा १८
शिरसि त्र्यंबकात्युक्ता लघुमणवं इंद्रसंयुता
व्रह्मलिंगं ते समाख्यातं मस्तकं मेत्रमीश्वरि १९
परमहंसदेवस्य तत्रमंत्रात्मकस्य च प्रकाशं
ॐ हंसः सोऽहं परमात्मा चिन्मयः सच्चिदानंद

स्वरूपोऽहं ब्रह्म २१ नास्य विघ्नो न वा शोचनं क्ले
शो दौर्बल्यं तथा नमोऽहः शत्रुसंघातो न भयं
नास्ति रेव च साक्षात् मन्त्ररूपाय सर्वकामार्थ
सिद्धिदः २२ चिरं न नो मोदृ दस्यंतं त्रमेत्रेश्वरो
महान् वर्णलदं श्वरश्वर्यानंदंईवाजदंइकं
पकल्लशंवर्यिकर्याज्ञानामोनू नैकरायचन जी
वहीनायथादेहीसर्वकर्मस्वनत्वमः श्वरश्व
रणहीनोपिनथामंत्रोनसिद्धिदः गुरुरूले
नवाक्षर्यान्त्रायकसाकेरणवा २४ श्वरश्वर्या
प्रकर्षीनवर्णलदावर्यिंस्तुर्यीः ननिष्यिनेच
नत्वंचेनशोचंनियमोपिवा नवारदोषोनो
छिद्रोभक्तिरेवप्रकीर्तिता श्रुयानःसंभव
स्वामियंत्रोह्यारंमहेश्वरि २५ सर्वतंत्रमयंदि
व्यंसर्वमंत्रैकगोपितं सर्वसंमोहनंयंत्रंसर्वा

शापरिपूरकं २८ विंशामरसंघेष्टवसुद्वादश
षोडश दिक्पालागुणाहतीव यंत्रराजं लिखे
त्तुयः २९ भूपुरं च त्रिनेत्रं च चंद्रसूर्याग्निशोभि
तं विलिख्याथ दिशो द्वारपालं विलिख्य यंजग
त् ३० चतुर्दले गणेशाद्याः संपूज्याः परमेश्वरि
षट्दले षड्वसंपूज्यो ब्रह्माविष्णुश्च दिग्दले
रुद्रो द्वादशपत्रे तु जीवात्मा षोडशे दले [illegible]
[illegible] परमात्मा तस्या बिंदौ संपूज्यः पर
मेश्वरि ३१ पूर्वे रुद्रस्तथाग्नेये वह्निर्दले यमस्त
था वायव्ये वायुः कुबेरो वै रक्षेश्वरस्तथा ३२
ईशानामूर्ध्वदिक्पालो ब्रह्माविष्णुस्तथाप्यध
स्त्विषु स्थाने प्रदिक्पालाः संपूज्याः परमेश्वरि
देवैः कल्पनायां वै अस्यमंत्रस्य देवेशि ऋषिर्ना
रायणऋषिरनुः छंदः परमहंसो देव परमात्मा च

देवता ॥ ३७ ॥ ह्रींमिति बीजमाख्यातं सौरिति
शक्तिबीजकं कीलकं सोह्रमित्येतन्मो
क्षार्थे विनियोगतः ॥ ३८ ॥ प्रणवेन महेशा
नि न्यासं कुर्यात् षडंगकं प्रयोगान्कनिवि
हृद्देशृणु पार्वति तत्त्वतः ॥ ३९ ॥ अश्वत्थवट
मूले वै लक्षमात्रं जपेन्नरः होमस्य द
शांशेन नरो नारायणो भवेत् ॥ ४० ॥ औडुंब
रफलैर्नैव होमेन राज्यमाप्नुयात् अश्वत्थ
पत्रैः कमले होमं कुर्याद्दण्डितः ॥ ४१ ॥ साध
कोज्ञायते देवि ब्रह्मतुल्योपि मानवः कुशा
शाकं पलाशैश्च हुतस्तल्योभिजायते ॥ ४२ ॥
अयुतं जातिपुष्पैश्च होमः सहस्रमेव च
धनं धान्यं वाप्नोति साधकः परमेश्वरि ॥ ४३ ॥
विल्वपत्रफलैः पुष्पैर्मधुनाज्येन पायसैः श्री

पर॰
पट॰
८

तसाहस्रविधिनाखेचरोजायतेनरः इती
दंपटलंदिव्यंपरमहंसदैवतं गोपनीयं
नदातव्यंभक्तिहीनायपार्वति ५२ इति
इतिश्रीरुद्रयामलेतंत्रेपरमहंसपटलं
संपूर्णं ॥

अथपूजापद्धतिलिख्यते ॐपरब्रह्मन
मस्तुभ्यंज्ञाडिदानासदाशिवः ह्मानंदं
कथंप्राप्यभवानीशंकरंप्रभो ज्ञानानंद
कथंज्ञेयंवैराग्यंज्ञानभक्तिदं साध्यानसा
ध्यानसिद्धियोगीश्वरस्यलक्षणः मुमुक्षु
भावसंयुक्तोगुरुस्नानरतायव तीर्थयात्रा
दिसंकल्पोगुरोरग्रेनिवेदयेत् गुरुरात्मा
विनावन्यग्रन्यथाचविज्ञंबना सनामसहि
तंदीक्षाब्रह्महत्याविधीयते गुरुद्रोहीमहा

पापीद्दीक्षामात्मानमन्यते पिशाचय
तिनः सोपि सोप्यंनवनन्नंत्यजेत् एको
नराजानिस्त्रिंस्पभोज्नंभिद्वनन्परः नाप
त्रयनिर्वाणपकपंकवचधारयेत् मा
गोभीगोगुरुभीक्तात्तूचानिश्रपवंपठेत्
परमहंससमाप्तोनिर्लेकचित्तोहंद्धब्र
नः शौचंस्नानेजपंहोमंमार्जनंभोजनंत्र
नः राजयोगोभवेत्सोपिजीवन्मुक्तस्यल:
क्षणं अंतःकरणमलेशौचब्रह्मज्ञानलेचमा
र्जनं सोहंजपेनसर्वत्रजनरात्र्याहुतंजग
त् तापत्रयेमार्जनंकृत्वासर्वलोकेनिमा
र्जनं उपस्थात्समाचरणज्ञानवर्णाश्रमल
क्षणं स्त्रीपुरुषसमाचारंयेजवंतिदिनेदिने
वर्णाश्रमकुलाचाराः सर्वत्रसमबुद्धयः वि

परः
पद्धः
५

5

विधानंप्रवक्ष्यामिआचार्येणकृतंमम पूज
ज्ञात्वोपदेशेनसाक्षात्माभवतिध्रुवं कृगा
यस्सर्वमुत्पन्नंयोनिरूपंचलस्थाने निष्कले
केपरंब्रह्मणेतस्मैश्रीगुरवेनमः श्रालिखुहृ
तैवोन्यायगुरुचरणंसमाचरेत् अस्यश्री
गुरुपरमात्मादेवतामंत्रस्य ज्ञानसागर
ऋषिः अनुष्टुप्छंदः परमहंसपरमेश्व
रपरमात्मादेवताप्रीत्यर्थेजपेविनियो
गः ॐह्रांअंगुष्ठाभ्यांनमः ॐह्रींतर्जनी
भ्यांनमः ॐह्रूंमध्यमाभ्यांनमः ॐह्रैं
अनामिकाभ्यांनमः ॐह्रौंकनिष्ठिका
भ्यांनमः ॐह्रः करतलकरपृष्ठाभ्यांन
मः ॐह्रांहृदयायनमः ॐह्रींशिरसे
स्वाहा ॐह्रूंशिखायैवषट् ॐह्रैंकवचा

यहूं ओं ह्रौं नेत्रत्रयाय वौषट् ओं हः अस्त्रा
य फट् अथ ध्यानं अमलविमलगात्रं सो
निरेकप्रकाशं प्रभवविमलसादीसच्चिदा
नंदरूपं समरसस्वभावं देवमानंद
नित्यं सकलभुवनिवासं सङ्कुलं त्वां नमामि
सहस्रैकजपेन्मंत्रं तथा वा होमं दशांशं प
श्चाद्धृहि विनिर्गत्य शौचकर्म समाचरेत्
उत्तराभिमुखं गत्वा वैकांतज्जनवर्जितः
वस्त्रपात्रे मलसूत्रे त्याजयेत् ओं ओं निष्व
रेभूताय नभूताय स्वाहा कपालकः मलमूत्रं य
विन्यास्य मम दोषो न दीयते मलमोत्सारणे
मंत्रं यथाशक्ति जपेद् बुधः ओं ठं ठं स्वाहा अनेन शौचाचा
रं समाचरेत् एकालिंगे गुदे तिस्रः दश वा
मेकरे तथा सप्त स्वदक्षिणे हस्ते दीर्घाणीर्त्ति

पर·
पद्ध·
६

त्वपादयोः पतद्भ्योश्चं गृहस्थस्य द्विगुणं
ब्रह्मचारिणः त्रिगुणं वानप्रस्थस्य योगि
नां चतुर्गुणं गुह्ये पंचकरे सप्तमध्येकाद
शच पादयोः जलमृत्तिकां गृहीत्वा प्रण
वेन प्रक्षालयेत् शंखचक्रगदापद्ममु
द्रा वेदप्रसीदितं प्रकारान्तरं प्रवक्ष्यामि
मंत्राणां तु विशेषतः ये तु योनिनस्याशे
खं वक्षाकलशमुद्रया आचमनादिश्री
क्षणं जलान् सर्वपवित्रकं हि त्रिंशगंडू
कं कुर्यात् हस्तपादौ प्रक्षालयेत् गंडूकस
माचमनं प्रणामं समाचरेत् पादं प्रक्षा
लयेद्धीमान् मृत्तिकाजलमिश्रितं एक
वारं च विंशत्पाणात्प्रक्षालनं कुरु + समगं
डूषकं कुर्यात् सर्वं वस्त्रेणावं चरेत् द्वादशगंडू

+ जलं नीरसमाधाय मात्र प्रक्षालनं कुरु

6

लग्रमाणं च दंतधावनं तालनं मुखप्रक्षा
लनं कृत्वा दशाग्रणव संयुतं तीर्थपात्रं च
संस्थाप्य दंडं चैव नस्याप्तनः आचमनं प्रा
णायाम प्रणवेन दिग्बंधनं षोडशाक्षरये
ह्रीमांश्चनः षोडिस्य कुंभकाः षोडिसहस्र
कुंभके च द्वात्रिंशद्रेचयेत्तु मान् प्राणाया
मस्य लक्षणं इंद्राग्नी यमश्चैव नैऋतो
वरुणवायवः कुबेर ईशानविष्णुः प्रज
वे ब्रह्मणे नमः शिवादि गुरुपर्यंतेन नत्वा
दंतधावनार्थं तं च करिष्यानं समाचरेत्
एकविंशानि मंत्रेण मृत्तिकाजलाभिषिंत
दिग्बंधनं शाखादि गुरुपर्यंतेन नत्वा विष्णुः
विष्णुः शिवास्मरेत् आचमनं प्राणाया
मं जले अष्टदलं कृत्वा आवाहनं गंगेच

पर॰
पद्ध॰
८

यत्तुनेचैवगोदावरिसरस्वति इहस्थाने १
समागत्यमार्जनंचकरोम्यहं ज्ञाह्नवोच १
गुरुदेकटांललाटेमस्तकेपुनः मृत्तिका
मेकविंशत्पात्सर्वांगेषुलेपंमंत्रयेत् मू
लेनस्नात्वाषोडशांगुरवस्नानंतथापुनः
आचमनंप्राणायामंषडंगैः सूर्यायअर्घ्यं
ॐह्रांह्रींपरमात्मादेवता ममाभीष्टंगृहाण २
ममसिद्धिंप्रयच्छ २ सूर्यायस्वाहा पंच
वारंसमर्पयेत् आचमनप्राणायामंमा
यास्वादिविधिः विधैणोवासांतकवर्णाञ्च
यपरइतिगर्विनं सर्वब्रह्मस्वयंपरंध्यानं
ॐहंसःपरमहंसब्रह्मॐसोऽनन्तमसिसोऽहं
सोऽहंसः तत्त्वमसि अहंब्रह्मास्मिवाऽहं ब्र
ह्मतत्त्वमसितत्सोऽहं परमहंसः महावार

कवचमंत्रः ॐ हंसः सोहं परमात्मा चिन्मयः सच्चि
दानंदस्वरूपं सोहं ब्रह्म इति मंत्रः आचमने
प्राणायामे ॐ अस्य श्रीमातृकान्यासमंत्र
स्य ब्रह्मा ऋषिः गायत्री छंदः गुरुदेवदत्त
परमहंसपरमात्मा देवता सर्वसिद्ध्यर्थे ज
पे विनियोगः ॐ अं आं इं ईं उं ऊं ऋं ॠं ऌं ॡं
एं ऐं ओं औं अं अः मूर्धमंडले ॐ कं खं गं घं ङं द
क्षिणकरे पंचसंधिषु ॐ चं छं जं झं ञं वाम
करे पंचसंधिषु ॐ टं ठं डं ढं णं दक्षिणपादे
पंचसंधिषु ॐ तं थं दं धं नं वामपादे पंचसं
धिषु ॐ पं फं बं भं मं उदरे ॐ यं रं लं वं हृद
ये ॐ शं षं सं हं शिरसि ॐ ळं क्षः सर्वांगे अ
थ ध्यानं हृदयकमलमध्ये दीपवद्वेदसारं
प्रणवमयमतर्क्यं योगिभिर्ध्यानगम्यं

पर:
पद्ध:
८

इति हरशिवयोगं परं सर्वमूलस्वरूपं सकृद द
पिमव साधुर्यायते यः समुक्तिरिति निकील
कं पादो १ निश्चार्थ्य एषी परब्रह्मक मेस
माचरेत् अस्य श्रीपरमहंसस्वरूपनाराय
णऋषिः परमहंसछंदः स्वलिंदब्रह्मप
रमात्मादेवता हमिति बीजं संमिति श
क्तिः सोहं हंस जपे विनियोगः संपादयोः
स्कंजान्वोः ॐ श्रं गुह्ये ॐ भूर्नाभौ ॐ भुवः हृ
दये ~~संजान्वोः ॐ श्रं गुह्ये ॐ भूर्नाभौ ॐ भु~~
~~वः हृदये~~ ॐ स्वः कंठस्थाने सत्वं मूर्ध्नि पर
मात्मास्थाने ॐ भूर्भुवः स्वः शरीरं परिमंडे
लाद्यधिष्ठानि हंस इति बीजं अंगुष्ठाभ्यां
नमः सोहमिति तर्जनीभ्यां नमः पर इति
मध्यमाभ्यां नमः ब्रह्मेति अनामिकाभ्यां

नमः चिन्मयइतिकनिष्ठिकाभ्यांनमः स
च्चिदानंदायकरतलकरपृष्ठाभ्यांनमः आ
नंदेतिहृदयायनमः स्वरूपमितिशिरसे
स्वाहा सोहमितिशिखायैवषट् ब्रह्मेति
कवचायहुं परमितिनेत्रत्रयायवौषट्
हंसेत्यस्त्रायफट् इतिन्यासः सहस्रदलमे
ध्येशिवशक्तियुक्तंऊर्ध्वमधोमुखेपद्मशुद्ध
शुभ्रस्वरूपंयस्याबोधयेन् ॐभूतात्माबाल
रंध्रेयकुंभेतिरूपमयंप्रकाशंसकलभुव
ननिवासंसर्वमात्मस्वरूपं अमलविमल
गात्रंदेवदत्तस्वरूपं हरिरूपमाभिवंदेएक
चित्ताविधाना इतिध्यानं अथसूजांग्रवक्ता
मिसाक्षाद्भवतिध्रुवं यस्यानुष्ठानमात्र
णभूमिश्रीलक्ष्मणंप्राप्तिनाङ्गुमोघंत्रैसमालि
खेन विद्यानेत्संवेदवस्त्द्वादशषोडशादि
मुक्तिसायुज्यनामियान् आचमनंप्राणायामं कृ
मूलमंत्रेण

कपालागुणाहस्तीचयंत्रराजंलिखेद्बुधः
भूपुरंचत्रिनेत्रंचचंद्रसूर्याग्निशोभितं विस्तु
मायादिशोद्धारपालमात्ममयंजगत् स्र
यसर्पन्तेभूतायेभूताभुविसंस्थिता येभू
ताविघ्नकर्तारस्तेनश्यंतुशिवाज्ञया दि
व्यादिव्यदृष्टतालत्रयदानेनअंतरित ग
तान्पादघातनमूलमंत्रेण आवाहनं ॐआं
ह्रींक्रौंयंरंलंवंशंषंसंहंलंक्षः श्रोत्रत्वक्च
क्षुः जिह्वाघ्राणवाक्पाणिपादपायूपस्थ
इंद्रियाणिपृथ्वीअप्तेजोवायुराकाशप्राणा
पानसमादिव्यानोदाननागकूर्मकृकर
देवदत्तधनंजयआत्मांतःकरणमनोबुद्धि
चित्ताहंकारशब्दस्पर्शरूपरसगंधप्रकृति
पुरुषगुणत्रयः क्लींह्रींश्रींॐविश्वरूपपर

मात्मादेवतानाइत्यागन्धस्त्वंविचिरंतिष्ट
न्तुस्वाहा गायत्रीमंत्रेणावाहनं आसनं
पाद्यमर्घ्यं आचमनं यज्ञोपवीतं सर्वा
लंकारभूषितं धूपंदीपंनैवेद्यमाच
मनीयं तांबूलं आरात्रिका आचमनं
आचमनंप्राणायामः ॐअस्याश्रीआवर
णपूजामंत्रस्य जगतीछंदः हंसऋषिः
सर्वसाक्षीदेवतापूजनमहंकरिष्येॐऊ
र्ध्वषडंगन्यासंध्यानं ॐअंगुष्ठाभ्यांनमः
ॐतर्जनीभ्यांनमः ॐमध्यमाभ्यांनमः
ॐअनामिकाकनिष्ठिकाभ्यांनमः ॐकनि
ष्ठिकाभ्यांनमः ॐकरतलकरपृष्ठाभ्यां
नमः ॐहृदयायनमः ॐशिरसेस्वाहा
ॐशिखायैवौषट् ॐकवचायहुं ॐनेत्राभ्यां

म

पर॰
पञ्च॰
१०
10

वौषट् ॐ अस्त्राय फट् वज्रदलकमलात्म
क गणेशाय शक्तिसहिताय सपरिवारा
य सवाहनाय सर्वालंकारभूषणाय पू
जयामि तर्पयामि नमः स्वाहा ॐ वं नमः
शं नमः षं नमः सं नमः इति स्व पदी पा
दि द्वारान्तिक पर्यन्तं पूजयामि तर्पयामि
नमः इति षट् दलकमलात्मकाय ब्र
ह्मणे शक्तिसहिताय सपरिवाराय तर्प
यामि पूजयामि नमः ॐ नं नमः ॐ भं न
मः मं नमः यं नमः रं नमः लं नमः स्वप
दी पादि द्वारान्तिकापर्यन्तं पूजयामि त
र्पयामि तर्पयामि नमः ॐ दशाकला
त्मकाय विष्णवे शक्तिसहिताय सपरि
वाराय सानुचराय पूजयामि तर्पयामि

नमः ॐ डं नमः ढं नमः णं नमः तं नमः
थं नमः दं नमः धं नमः नं नमः पं नमः
फं नमः धूपदीपादि आरात्रिकादिपर्य
न्तं पूजयामि तर्पयामि नमः ॐ द्वादशद
लकमलात्मकाय रुद्राय शक्तिसहिता
य सपरिवाराय पूजयामि तर्पयामि न
मः ॐ कं नमः ॐ खं नमः गं नमः घं नमः
ङं नमः चं नमः छं नमः जं नमः झं
नमः ञं नमः टं नमः ठं नमः धूपदीपा
द्यारात्रिकपर्यन्तं पूजयामि तर्पि ॐ षोडश
दलकमलात्मकाय जीवेश्वरनिश्चयाय
शक्तिसहिताय सपरिवाराय पूजयामि
तर्प ॐ अं नमः आं नमः इं नमः ईं नमः
उं नमः ऊं नमः ऋं नमः ॠं नमः लृं नमः

पर०
पद्ध०
११

ह्लूंनमः पंनमः पेंनमः ॐनमः ॐनमः
श्रंनमः श्रः नमः इत्यदीपा हरात्रिका
पर्यन्तं पूजयामि तर्पयामि ॐ ह्रिदलक
मलात्मकाय परमात्मने शक्तिसहि
ताय सपरिवाराय संपूजयामि तर्प
यामि ॐ हंनमः हंनमः इतिधूपदी
पाद्यारात्रिकापर्यन्त पूजयामि तर्पया
मि द्विपंचादलकमलात्मकजीवात्म
परमात्मनैकात्वात् अहमहमस्मीति
शक्ति सहिताय सपरिवाराय ॐ अं हं
पर्यन्तं हंसः सोहं हंसः श्रीदेवीं ह्रीं देही
भक्त सर्वात्माद्यावाहनं चत्वविंशतिमव
तारैर्नमस्कारपर्यन्तं पूजयामि तर्प
यामि ॐ पंचदशकलात्मने नावशक्तिः

सहिताय ॐ षंषं ॐ वायुः ॐ तंतेजः ॐ अं

आपः ॐ लं पृथ्वी आवाहनात्रिकालय

यंतं त्रिदलकमलानामनेलंशक्तिसहिता

य ॐ ॐ ॐ वं ॐ मं भूपदीपादिआराचि

कापर्यंतं पूजनं नमः ॐ बिंदुकमलम

ध्ये अग्निशक्तिः ॐ ॐ अथद्वारपालपू

जा ॐ पूर्वद्वारे ऋग्वेदसहिताय ऋग्वेदा

य सावनं विंशतिमवतारेः ॐ पश्चिमे वि

ष्णुदेवता सर्वस्थितिनिसामवेदसा ॐ

ॐ दक्षिणे रुद्रासंहारगणसहिताय य

जुर्वेदसा ॐ उत्तरे सर्वसाक्षि अथर्वण

कोनीधिपानाणां पूर्वे इंद्रायनमः आग्ने

येयमायनमः नैऋतये ॐ वरुणायन

पर॰
पद्ध॰
१२

मः ॐ वायव्ये ॐ कुबेराय नमः ॐ ईशा
नाय ॐ ब्रह्मणे नमः ऊर्ध्वे ॐ अधः विष्णवे
नमः इत्यावरणपूजा ॐ सोहं देवदत्त हं
सः सोहमिति मंत्रेण संपूज्य अभिष्वमान
वाः यंयंकामयते कामं तं तं प्राप्नोति नि
श्चितं कृत्वार्घं जमवनार्थेः सर्वेयां निपरी
गानि नस्तं वैप्रलीयंते कर्णं ब्रंच सदातुर
थेः अस्य श्री परमहंस परमात्मा देवता
मंत्रस्य ज्ञानसागर ऋषिः त्रिष्टुप् छंदः
देवदत्त परमात्मा देवता श्री अर्थे जपवि
नियोगः अथ न्यासः ॐ सोंगुष्ठाभ्यां न
मः ॐ हं तर्जनीभ्यां स्वाहा ॐ देव मध्यमा
भ्यां वषट् ॐ दत्त अनामिकाभ्यां हुं ॐ हं क

निष्ठिकाभ्यांवौषट् ॐसः करतलक
रपृष्ठाभ्यांफट् ॐसोहृदयायनमः
ॐशिरसेस्वाहा ॐदेवशिखायैवष
ट् ॐदंकवचायहुं ॐहंनेत्रत्रयाय
वौषट् ॐसः अस्त्रायफट् इतिषडंग
न्यासः अथध्यानं ब्रह्मान्तरसहस्रंदलव
ल्लीश्रमफलप्रदं सच्चिदानंदमेवस्याश्रा
श्रमाचमसदाभ्यसेत् सोहंसच्चिदानंदा
यथीत्वंमन्त्रीणांतुनमः ब्रह्माविष्णुश्च
रुद्रश्चतस्मादिवपरांगतिं लब्धमेकंतु
रच्चर्ययंपर्वकालेविशेषतः अस्यख्यातं
वयमार्थेनसाक्षाद्भवतिध्रुवं यंत्रेक
मलमालिख्यमध्येहंसंसमाचरेत् सर्व
वस्तूजयेयत्नपूजादिसहितंबुधः दृष्टा

पर॰ शमावेद्धोमं यथाकालफलप्रदं ल
पद्ध॰ क्षैकस्य विधानेन नरो नारायणो भवे
१३ त् ॐ डं बेरेण संयुक्तं निर्वैरं राज्यमाप्नुया
त् पुष्पैः कमलैर्होमैर्ब्रह्मणैवशा
मानयेत् ऊशाशणकं पलाशैश्च हृद्गत
लेभिजायते लक्ष्मीकान्तो भवेत्सोपि
स्वर्गलोके महीयते प्रद्युम्नस्य विधाने
न सदा शिवसमो भवेत् प्रद्युम्नं जाति
पुष्पैश्च मार्धसाहस्रमायुतं साधनसुवम
वाप्नोति वह्नलाक्रुवेरनारुशः बिल्व प
त्रैः फलैः पुष्पैर्मेधनाच्छूनपायसैः शत
साहस्रयानेन स्वेच्छरीजायते नरः लव
णाना सहस्रीनित्यं शतमद्वायतो गतः फ
लपुष्पमनेकस्य दशांशहोममाचरेत्

13

शार्कराद्यन्नसंयुक्तं मनःकामफलप्रदं
मृण्ययाभ्रकरवं नवकर्नं प्रचसदाजुये: यं
यंकामयते कामं नंनंप्राप्नोतिनिश्चितं
जलमध्येमंडलंतुकुर्यात्स्नानविधिंनये
त् मधुनाद्यन्नसंयुक्तंदशांनरेवनर्पये
त् मार्जनेकृतेनेधीमान्भोजनंचनथा
विधं यस्यस्मरणमात्रेणजीवन्मुक्तश्च
जायते शाकूवल्लणसंसृष्टं निःशाखूप
रमंपदं एकांतभोजनंभिर्दंकथादेह
समाश्रयं स्नानदंनविचारेणयोगेन्तु
परमुत्तमं इंद्रादिसर्वदेवानांव्यवहारस्त्रा
डुनेकृते शंभवीवैस्नवीमुद्रायया स्तु
चि:तथाकृत यस्तुक्तंचविधानानिव
र्णाश्रमद्विपादिकं: निष्ठुयंचस्वानिया

पः देयः पश्यपतिं सपश्यति गुरोरग्रेवनैवधं
पइः नास्तिनत्वंगुरोः परं गुरुपादोदकंपी
१४ त्वागुरूच्छिष्टभोजनं नानाविधानि
दिव्यानि गंधपुष्पाणिचार्चयेत् सर्वाल
कारसंयुक्तं गुरुं सर्वांगभूजयेत् यस्योप
देशमात्रेण ब्रह्मास्म्यहमिदं जगत् स
च्चिदानंदसोब्रह्म नास्तितत्वं गुरोः परम्
अष्टांगयोगंप्रवक्ष्यामि यत्नाच्छृणु सावधान
नः यमयोगमयाइन्पसत्वस्य सर्वेंद्रि
यग्रामाहारमयनिद्राजयपयशाहीनंमम
सएवंशनैः शनैः सादयेदात्मनिशो
षणायमलक्षणः नियममितिमनोधृ
तिंतोनीयमानः नदाएकांतवासिनः
सगतासउदासीन्यनैरागंप यथ्याथामिसं

तुष्टगुरुर्वचनात् तदानियम इतिलक्षणः
सिद्धासनमिति तेषांमध्येयथेष्टमासन
मेकंकृत्वा सावधानेनस्थातव्यं आसन
मितिलक्षणः प्राणायाममितिप्राणस्य
स्थिरतातथारेचकपूरककुंभकः संपूरी
करणंस्वासनः प्राणायामः प्रत्याहारमि
तिचैतन्येनतथानानाविकारवेसनउत्पत्
त्तमितिकालनिकृतिप्रत्याहारः अथ
ध्यानमितिकश्चित्परमात्मारामस्फुर(
तितत्स्वरूपमेवभावयेत् सर्वभूतेषुस
महर्षिध्यानधारणेतिसत्कराम्यांतरए
कमेवनिरंजनस्वभंतः करणेनधारये
त् यथातथाउत्पद्यतेकारणंध्यायेत्स्वा
त्मानंनिर्वाणदीपवत्संध्यायेत् इतिधा

प॰ रणसमः समाधिरिति सर्वेन्द्रियाणां सम
पद॰ वस्थानिरूपणसंज्ञकमनोयोगस्य विकारितं
१५ आध्यात्मिकं आधिदैविकं आधिभौतिकं
15 अवस्थात्रयं त्यजेत् मनोमयसमाधिः अ
हं गगनसममेदं वस्त्वात्मसमाधिः ब्रह्मैवाह
मस्मि तत्त्वमसि ब्रह्मास्मीति प्रज्ञानमा
नंदं ब्रह्ममयमात्मब्रह्मेति स एवमेव गुरु
र्ब्रह्म तत्त्वमस्य एवम् प्रज्ञानप्रतिष्ठा
निष्ठा प्रज्ञानं प्रतिष्ठा प्राणोऽहमस्मि प्रज्ञा
नात्माहं ब्रह्मास्मि सत्यज्ञानमानंदं ब्र
ह्म विज्ञानमानंदं यत्समाधानस्योऽहं ब्र
ह्म तत्त्वमसि सर्वं खल्विदं ब्रह्म एकमेवा
द्वितीयं ब्रह्म आत्मैवेदं प्रज्ञानं ब्रह्म ॐ
ॐ ॐ सहिरण्मयेन पात्रेण संन्यस्यापिहि

सर्वं तमेवैकं विज्ञानाय आत्मानं मन्या
अयमात्मा ब्रह्मावेदं

नंमत्वंयोसौवादित्येपुरुषः सोसावहं
अच्युतोहमनंतोहंगोविंदोहमहंहरिः
आनंदोहमशेषोहमजोहममृतोस्म्यहं
नित्योहंनिर्विकल्पोहंनिराकारोहमव्य
यंसच्चिदानंदरूपोपंचकोशातिगोस्म्यहं
ब्रह्मैवाहंनसंसारीमुक्तोयमितिभावयेत्
आदिमध्यांतमुक्तोहंनबद्धोहंकदाचन
स्वभावनिर्मलाःशुद्धःसएवाहंनसंशयः
इतिश्रीरुद्रयामलेतंत्रेपरमहंसस्नानपद्ध
तिसमाप्तः ॥
श्रीभैरवः भगवन्सर्वधर्मज्ञसर्वतंत्रविशा
रदं कथंश्रोतुमिच्छामिहंसस्यपरमस्य
च १ त्वत्प्रसादाद्देवश्रुतानिविविधानिच
तत्त्वंकथयदेवेशयदिस्नेहोस्तिमांप्रति

मह।

परः
कं
१६

श्रीभैरवउवाच शतनामसहस्राणिवा
दिताश्चिन्तनः शनः स्त्रीस्वभावान्महा
देविशृणुतन्त्वेमपरिपृच्छसि ३ नथापि
कवचंदिव्यंकथयामिशृणुप्रिये श्र
प्रकाशमिदंभद्रे गोपनीयंप्रयत्नतः ५
नदेयंपरशिष्यायचानाय परिशिष्यते
स्वल्पबुद्धये शठायज्ञानहीनायनिंदका
यदुरात्मने गुरुभक्तिविहीनायनदेयं
यस्यकस्यचित् देयंशिष्यायभक्ताय
साधकायप्र किशकाशयेत् ६ ॐअस्य
श्रीपरमहंसकवचस्य श्रीमहादेवऋ
षिः विराट्छंदः श्रीपरमहंसपरमात्
मादेवता हंकारबीजं सकारशक्तिः
ॐकीलकं ममचतुर्वर्गसाधनेजपेवि

विनियोगः इत्यंजलिः महादेवऋषये
नमः शिरसि विराट्छंदसे नमः मुखे
श्रीपरमहंसपरमात्मदेवतायै नमो हृ
दि हंबीजाय नमो गुह्ये हंशक्तिनमः
पादयोः ॐकारकीलकाय नमः नाभौ
मम चतुर्वर्गसाधने विनियोगः सर्वांगेषु
इति ऋष्यादिन्यासः ॐ हंसां अंगुष्ठाभ्यां
नमः ॐ हंसीं तर्जनीभ्यां नमः ॐ हंसूं मध्य
माभ्यां नमः ॐ हंसैं अनामिकाभ्यां नमः
ॐ हंसौं कनिष्ठिकाभ्यां नमः ॐ हंसः करत
लकरपृष्ठाभ्यां नमः एवं षडंगन्यासः अ
थ ध्यानम् हृदयकमलमध्ये दीपवद्वेद
सारं प्रणवमयमतर्क्यं योगिभिर्ध्यानग
म्यं हरिगुरुशिवयोग्यं सर्वभूतस्वरूपं स

प॰ क॰ २

क्रूपीमनसोविध्यायनेयः समृकः ॐशि
रोमेसच्चिदानंदः पातुमांमलरूपकः
नेत्रेदक्षिणमेंगंचस्वरूपः पातुसर्वदा
वामनेत्रेसदापायाज्ज्योतिरूपसदाचन
नासिकांपातुशुद्धात्मामुखंचब्रह्मस्वरूप
कः चिबुकंपातुदेवेशःशरीरीयः परमेश्वरः
कंठंपातुमहादेवोभीकटिंपातुशिवात्मके
दक्षिणांगेशेतुभगवान्वामेगोयोगिसत्त
पायादीलन युग्मकेचछि दानंदरूपेच
मः हृदयंहंसरूपीचपृष्ठपातुपरात्मकः
पार्श्वयुग्मंचयव्यापीचोदरीपरमात्मकः
वाक्कमलेचहंसोवेक्रपरमपुरुषनः म
णिचंधेसदापातुघ्राणेचैवसदाशिवः
लिंगमुवसदापापोदरंचश्रीसदाशि
वः लिंगमूलेसदापातुसत्यमादेशवसिद्ध

कः गुह्यं पातु शाक्तिरूपी पातु मूले त्रिविक्र
मः गुल्फयोर्मे सदा पायात् केशवः काल
रूपधृक् जानुनी पातु कामेशो जंघयोर्बल
विक्रमः गुल्फयोर्मे सदा पायात् केशवः
कालरूपधृक् जानुनी पातु कामेशो जं
घयोर्बलविक्रमः पादयोर्मे चविक्रन
खांगुलीश्च वामनः श्रीपादमस्तकं चैव
हंसविद्यादिवात्मकः मूलाधारी सर्वरूपी
सौभिशानेस्वरूपधृक् तेजोलिंगस्वेनानि देवा
पायात्सदा स्वरूपधृक् जानुनी पातु कामे
शोजंघयोर्बलविक्रमः पादयोर्मे च न
कन्नखांगुलीश्च वामनः श्रीपादमस्त
केचैव हंसविद्यादिवात्मकः मूलाधारीस
र्वरूपी सर्वाशिवानेस्वरूपधृक् श्रुनाहूमेवा

पर॰
क॰
१८
18

गुह्येविष्णुर्वाकस्वरूपकः प्रज्ञावबके
तिजेनेन सहस्रारेविद्यात्मकः इडा
यांशक्तिरूपेण पिंगलायांगभस्तिका
सुषुम्नायांहर्षरूपीविज्ञायामूलस्वरू
पकः पूर्वेपातुमहेन्द्रश्चवह्निदेशेत्रिवि
क्रमः पातुयाम्यांसदारामोनैऋत्यांग
रुडध्वजः प्रतीच्यांमधुसूदनोपातुवायव्ये
गरुडेश्वरः उदीच्यांपातुकौबेरीईशान्यांशू
लधारकः ऊर्ध्वंपातुजगन्नाथोअधोभागे
त्वनेनकः यत्रकस्यचिद्विद्याख्यातंतदंगंपा
तुमाधवः इतितेकथितंसर्वंसारात्सा
रतरंशुभं पठनाद्धारणाद्योगीदिव्यंवि
ज्ञानमाप्नुयात् ब्रह्माद्यादीनिशास्त्राणि
निवारयतिनिश्चितं श्रीमत्स्वभंजललंभ

गतिर्लभंति विवस्वतः वाग्वेसवलोतोकेत्
जैयः शत्रुमर्दना पापानुग्रहकारी चनेजस्वी
कामरूपधरन् भंजेतितिल्येकवंसर्वाणांश्च
धारयेचदि धर्मार्थकाममोक्षाप्राप्नुयान्न
रंभपदं त्रिकालज्ञोभवेद्देविनवगिमादि
सुसिद्धिदः केवलस्पमहेशानिनाज्ञकार्यावै
चारणा तस्मात्प्रसिद्धिंलोकेयोगसिद्धिम
वाप्नुयात् मंत्रस्यस्मरणादेवश्रीष्टफल
दायकः किंपुनर्देवनानागान्धकिन्नरवश्य
येद्ध्रुवं यत्रभूतपिशाचाधारादसाश्रुभया
नकः हरनःस्नापकेहृद्भासमीभवतिनि
श्चयात् दुर्लभंपरमंलोकेगोप्यंसर्वसि
यन्तनः दीयनेमल्लकेलोकेममोपरिमहे
श्वरि शिष्यायज्ञानरूपायगुरुभक्तायशान्त

पर:
कं:
१९

19

येश्रान्मनेभ्योपिभक्तेभ्योदत्वामृतमवाप्नु
यात् इतिश्रीरुद्रयामलेतंत्रेपरमहंसक
वचंसमाप्तं

ॐहिमाद्रिशिखरेरम्येनानामणिसुशोभि
ते नानाद्रुमलताकीर्णेनानारत्नविभूषि
ते कल्पपादपमध्यस्थेनानापुष्पोपशो
भिते स्वर्णमंडपमध्यस्थेनिष्कूटनिलयाश्र
येः मुनिगणसंचरितेदेवैश्चगंधर्वसेविते
तंकदाचित्सुखासीनंदेवदेवंमहेश्वरं प
ञ्चवक्त्रंत्रिणेत्रंशूलिनं विश्वेशंविमलंनित्यं प्रि
यमंत्राःस्थितंनाशिवं शांतंरागादिरहितं
प्रसन्नंप्रणवग्रहं प नित्यशुद्धंसदाशुद्धं
विशुद्धंनिर्मलंविभुं योगंयोगात्मकंयोगं
योगशास्त्रविशारदं योगेश्वरंयोगगुरुंयो

...लिमंउमसं
...सिद्धुनानालता
...दियोजिते क
...ल्पद्रुममध्ये म
नानापुष्पोप
...शोभिते

नेशं दर्शनात्मकं योगाभ्यासतत्परः श्रेष्ठं
योगमार्गविधायकं ७ शुद्धं पंजगलाधार
मनंतं विश्वतोमुखं कपालखट्वांगध
रं पाणिपाशे दिगंबरं ८ त्रिवलीदशमा
लाढ्यं त्रिशूलडमरुधारकं त्रिकपालध
रं दिव्यं मेहे नेत्रगदंतकं ९ वासुकिर्वन
मालाढ्यं वराभयकरं शुभं वामहस्ते
न वरदं दक्षिणेनाभयप्रदं १० जटाजू
टधरं देवं त्रिनेत्रं चंद्रशेखरं मुकुटांतस्य
मासीने वासुकिपरिवेष्टणं ११ नानाभर
णशोभाढ्यं नानागंधविलेपनं कपाल
मालिनाक्रांतं महावृषभवाहनं १२ विभू
तिभूषणं देवं सुंदरं सहजप्रभं नीलकंठं
शूलहस्तं कपालाद्युपधारिणं १३ त्वं ग

पर०
स्त०
१०
20

तिः सर्वजंतूनां त्वंगतिर्मुनिनामपि त्वं
गतिः सर्वभूतानामस्माकं त्वं विधायकः
त्वमेव शरणः सर्वेषां लोकानां लोकका
रिणां प्रजापतीनां त्वं शरणः पापिष्ठाना
न्यरिव्रजन् विशिष्टानामपि शरण्यश्शरण्यो
न्योनास्ति कश्चित् त्वमेव सर्व शरण्यो
सि त्वदन्योनास्ति मे गतिः किंगुह्यं प
रं लोके किं सदं मोक्षदं शिवं किं कर्म
सर्वरहितं निराश्रय परं स्मृतं किमेकं
सर्वभूतानां किं योगं च विदां वरं किं ज
पो मूलकं साध्यं साधनं [illegible] ध्यानधा
रणाः किं स्वाध्यायं मे मम भयं महत् नास्या
नमुत्तमा किं न्यासं सदुपसंख्यां च किं योग्य
ग:

सर्वकारणकारणं किं सर्वमखिलं ध्यानं स्वरूपं तान
मूलकं किमैश्वर्यं परं श्रेष्ठं [illegible]

गिमोक्षदं विनायोगैर्विनाध्यानैर्वि (
नाज्ञानप्रलयैर्विना विनायज्ञैर्विना
ह्रीमैर्विनातीर्थैर्विनाव्रतैः विना (
स्वाध्यायनिष्ठाभिर्विनायमैर्विचार (
णात् विनाध्यानलयैनैवकथंस्व
ध्यानमाप्नुयात् कस्माद्दत्र घनेलो
काः कस्मिंश्च विलयंगताः कस्मात्स
पात्यते घोरे संसारार्णवदुस्तरात्
तत्सर्वं ज्ञातुमिच्छामि कथयस्वमहा
गुरो स्वामि मम तत्त्वं कथय त्वं स्वल
येनएणं सदाशिवउवाच साधुसाधु
मिदंप्रश्नं श्रेष्ठं प्रश्नविदांवर यन्मेष्टं त
हदिष्यामि त्वया स्पृष्टि विदायक श्रील
गुह्यतमं तातान् कथयिष्यामि तेख्खव तनः

पर॰ म॰ २१ 21

सत्वरजोगुणाः शिवविष्णुधातारः ये
चान्येसकलादेवाः सर्वेप्रकृतिः संश्र
यः स एष विश्वविजयमूर्त्तनिर्वाणाह
पकः सोहंस्वश्चालयंपश्नमलरूपंपर
मेश्वरं नानिहनस्यस्तनर्भा न नविषंन
विषादयः भूतादिवासनानामायस्य
निस्मेभविष्यति नेन प्राप्नोति संसारवे
कान्तग्रहकारणः स्वस्यचित्तोयदा
जातोनदानन्दमाश्रुयात् सएवस
येतेविश्वसएवप्रविलीयते सएवह
रतेविश्वजगदादिचराचरं इच्छाकी
डात्तानकलाब्रह्मविष्णुशिवात्मकः
त्रियात्मभेदतांप्राप्तः सृष्टिस्थितिविना
शकृत् सैवदेवोमहादेवोमहादेवोम

योगी ज्ञानी

ह्मगुरुः त्वमेवमूर्तिरूपेणत्यदिदृक्षा
महद्भुतं अगुणोगुणवान्भूत्वाग्रदेहो
देहवान्स्थितः द्विपादं द्विभुजं श्रोत्रं द्विने
त्रंस्कन्धिनासिके कपोलद्वयंवक्त्राभंओ
ष्ठबिंबोपरौसमौ स्फुरणाद्दोभासकौ
नौशिखाग्निसमामूर्धजं अज्ञानत्वात्स्व
रूपंदृष्ट्वानाहंतुरंपरे ज्ञात्वासकल
लोकात्मागुहेश्वरस्मतमं श्रीशिव
उवाच त्वंकोहमितिउज्ञात्वामोहजा
लेनवेष्टितः तेनमहेसिसर्वत्रविधा
पदपयाक्वचित् हंसउवाच हंसोहं
सर्वभूतानांकारणं प्रकृतेःपरः संशयं
छेत्तुमिच्छामिहंसोहंत्रयपारकः हंस
रूपेणविख्यातोलोकोहंसइतिस्मृतः

ध्यात्वामान
कंरूपंकथं
यो भविष्यं
इतिहसम्भव
स्कत्वारूपं
त्वामहद्भुतं

पर॰ ह्यनंतनामकोहंसः हंसोनामविजत्ति
सं॰ रे नामांतरेण विख्यातः सहस्रंनामम
२२ मुत्तमं नामांतनाममसाहस्रमेकंवाप्या
यतेसदा तत्त्वाणान्सहस्रनावस्याहंसो
हंसेनगम्यते श्रुत्वाहष्टावसंस्तुष्टाय
रपोहृषत्रुत्तमं संपुटांजलिसंपा यत्र
मस्यायपुरस्थितः सहस्रनामविशिव
श्रुत्क्षममपिकिंकरो हंसउवाच लोका
नांनाथभूतत्वंईश्वरोपिनचान्यथाना
मानितेश्रहंहवदेसर्वनामाधिकंशिव
रमृत्वाहंसरूपेणाश्वेतर्ध्यानिगतोविभुः
परिक्रम्यनमस्कृत्यपश्चासनोपरिसंस्थि
तः क्रुत्वामनसमाप्यस्यनमादिजय
नेशिव शिवउवाच यानिनामानिसं

हृदिष्ठं च हंसे हंसस्वरूपके नानि नामानि
सर्वाणि च त्वामि विबुधेश्वरः श्रीब्रह्मो
वाच नामानि सर्वरूपाणि यानि नामानि
वदस्व मे त्वंशिवः शिवदं हद्ध्यास्फग्ना
त्पिशिव कारकं तत्सर्वं कृपया ब्रूहि
संसारभयनाशकं श्रीशिवउवाच शृणु
त्वंमनसावाचाचत्वम्भोश्रवणादिभिः
श्रुत्वाश्रमनलस्कंदंध्यानयोगंप्रवदामिते
ॐअस्यश्रीपरमहंससहस्रनामस्तोत्रमं
त्रस्यभगवान्दक्षिणामूर्तिऋषिःअव्य
क्तगायत्रीछंदः श्रीपरमहंसरूपीश्री
हिनारायणोदेवता हंससोहमानंदात्म
नेतमइतिबीजं [illegible] हंसःपरानंदात्मने
नमइतिशक्तिः चिन्मयस्वरूपात्मने

पर· स· ३३

नमइतिमध्यमाभ्यांनमः परमहंसा
त्मनेनमइतिअनामिकाभ्यांनमः कील
कं ॐपरापररहंस्यानंदात्मनेप्रीत्यर्थे
जपेविनियोगः ॐसर्वांतर्यामीस्वरू
पात्मनेनमइतिव्यापकं ॐसोहंसच्चि
दात्मनेनमइत्यंगुष्ठाभ्यांनमः ॐहंस
चिदात्मनेनमइत्यंगुष्ठाभ्यांनमः ॐ
हंसच्चिदात्मनेनमइतितर्जनीभ्यां
नमः ॐचिन्मयस्वरूपात्मनेइतिम
ध्यमाभ्यांनमः ॐपरहंसात्मनेनम
इत्यनामिकाभ्यांनमः ॐब्रह्मस्वरू
पात्मनेनमइतिकनिष्ठिकाभ्यांनमः
ॐसर्वभूतात्मनेनमइतिकरतलकर
पृष्ठाभ्यांनमः ॐसोहंसच्चिदात्मनेन

मइतिहृदयायनमः ॐह्रंसचिदात्म
नेनमइतिशिरसेस्वाहा ॐचिन्म
यस्वरूपात्मनेनमइतिशिखायैव
षट् ॐपरमहंसात्मनेनमइतिकव
चायहुं ॐब्रह्मस्वरूपात्मनेनमइतिने
त्रत्रयायवौषट् ॐसर्वभूतात्मनेनम
इत्यस्त्रायफट् ॐखंब्राकात्मनेनम
इतिदिग्बंधः केखंयंरंवंपृथिव्यादि
पंचमहाभूतात्मनेनमइतिव्यापकंत्रि
धीत् इतिन्यासः एवंयोविन्यसेद्देहे
सायकस्थिरमानसः यशुर्वेननामा
निसस्यः शिवतांब्रजेत् अथध्यानं
चिदानंदमयंब्रह्मसमंत्वेनबहिस्थ्यं

पर॰
सु॰
२४

24

नः सोहंभावेन संदेहो मनसापि च
संस्मरेत् अथ निर्गुणध्याने सर्वज्ञा
नमनंतमादिमध्यविलं सर्वात्मकं स
र्वगं नित्यानंदमयं निराकृतिः परं शां
तं सदानंददं शुद्धं शाश्वतमू[illegible]र्जितं वि
भुं स्वयं सूक्ष्मं परं चिन्मयं ध्यायेदेनं देवे
कं जन्मविभवं ध्येयं सदा योगिभिः
अथ सगुणध्याने श्यामं सौंदननेत्र र
क्तवदनेकर्णीकपोलद्वयं जानुर्वीप
रिसंस्थितं हृदिकमलं नासिन्नि रेखे ह
षं नग्नभग्नविषादशोकरहितं ध्येयं
सदा मंगलं एवं ध्यानानन्यमनाः स्म
रेन्नामसहस्रकं ब्रह्मसायुज्यमाप्नोया

निर्विघ्नाय समस्तसंस्थिने ओं नमो नारा
यणाय ओं सोऽहं हंसः परः पुरुषः सत्यः
सर्वत्र ईश्वरः सर्वज्ञः सर्वतोभद्रभद्ररू
पो वरप्रदः शुद्धः सर्वकः सनातनः सिद्धो बु
द्धो बोद्धा भवेश्वरः भवाख्यस्याभवस्थो
भवभावविवर्जितः अभावो भावसंजा
न भावो भावप्रलापनः भाववान्भाव
संपन्नो ऽभावस्वस्वभाववान्ः निरंजन
नो निराकारो निराधारो निराकृतिः
निरंकारो निरालम्बो निरावासो निरा
मयः शुद्धः स्निग्धस्वप्रकाशादी शुद्धदः शु
द्धिकारणः शुद्धात्मा शुद्धविद्यात्मा शुद्ध
मायाकृतालयः विशुद्धज्ञानवान् योगी
योगीश्वरविचक्षणः योगज्ञो योगनिरतो

भावाभावो भव
भवाद्यो भाव
भावहृत्कृतनः
वानां भाविनो
वैभावाभाव
विवर्जितः

प॰ योगात्मा योगविग्रहः योगीश्वरो यो
स॰ गगुह्यो योगवान् योगसंमतः योगिप्रि
२५ योयोगगम्यो योगज्ञानपरायणः यो
95 गाध्यात्मप्रकाशात्मप्रकाशः प्रकाश
वान् स्वप्रकाशः प्रकाशज्ञाः स्वयंभा
त्मप्रकाशवान् आत्मधारो निराधारो
विहारः संहारकः संहारयज्ञरागस्थ
यज्ञाधारात्मको विभुः यज्ञरूपी यज्ञ
हविर्यज्ञनामविवर्तकः यज्ञाकारो य
ज्ञविद्यो यज्ञी यज्ञस्वरूपवान् याज्ञिको
यज्ञमान्यताः समाधि सर्वसाक्षिवान्
साक्षी साक्षात्मसाक्षी चरात्मसाक्षा
त्कारवान् लोकसाक्षी लोकगुरुः
लोकाकारकृपानिधिः लोकात्माल

यद्रूपात्मा लोकालोकनिरूपकः लो
ककर्मकरः पुंसो लौकिकशुभवाश्रयः
लोहितोन्नपनः सूर्यः शूरसेनो दिवाक
रः स्मराणां स्मरकृद्धीर्यो वीराणां वीरदंत
कः वीरकायो वीरजनिः वीरसंगविवत्
स्वकः सुलोको लोकनाथश्च लोकः
स्वप्रतिष्ठकः सिद्धः साध्यः शुभः शुभ्रः शु
भात्माशुभकारकः शुभाशुभविहीना
त्माशुभात्माशुभनारकः प्रशुभः शुभदः
सौम्यः सौम्यवान्समदः समः समः समः
समो साम्यः समानो समविग्रहः समः
शान्तास्समात्तुष्टः संतुष्टः समसात्मवान्
समानसंयोगो निःसंयोगश्च संयोगसंगमप्रियः
निर्गुणो गुणहीनश्च गुणागुणप्रवाह

पर
सं
२९
२७

कः देही देहवन्तो साक्षी देहस्थो देहर
त्नकः देहिनां देहिवर्ग्यो यरदेहो स्वस्थ
देहवान् देहसाक्षी देहविविदेहरूपो
ग्रदेहकः सर्वज्ञः सर्वदः सर्वः सर्वप्रिय
करोमलः सदादानकरः प्रणोवेद
मूर्तिः सनातनः सनः सनीसनतमः स
नात्मनसदायकः सन्मूर्तिः सत्यसंक
ल्पः सत्यासत्यप्रभंजकः सात्वतोसत्य
दातावपत्सत्येसत्यतागतः सत्यस्वा
मीतापसश्वतपसत्तापनाशनः त
पोमूर्तिस्तपोनाशस्तपात्मानपविग्र
हः तपश्चरस्तपः श्रोत्रस्तापसीतप
साप्रियः तपोलोकस्तपोदेहस्तपोग्र
ग्रहविग्रहः तपादिदीप्तिदीपश्चदीप

रूपीदिवाकरः ब्रह्मणोविष्णुणस्तेज
वाहणोविष्णुणाश्रयः ब्रह्मणात्माविष्णु
णात्माकरुणाकरुणसागरः समुद्रोसु
द्रितोसुद्रोनिद्रितोयोगनिद्रावान् सु
प्तापरब्रह्मस्नाधिंदंडहीनः सदंडिनः
दंडोपिवहितोदंडीअदंडोदंडवर्जवः
ब्राह्मीमाहेश्वरीसुद्राब्रह्मलक्ष्माविया
यकः ब्रह्मसूत्राप्रवर्तकोब्रह्मसोब्रह्म
रत्नकः ब्रह्मनिष्ठोब्रह्मगुरुर्ब्रह्मसाय
न्नकारकः वेदश्तोहंत्सवरूपीचसुंडोदंड
विवर्जितः जटामुंजकषायादीन्धार
कोवल्कलाजिनः कृष्णाजिनधरः क
लः कृतकत्यकृपानिधिः ब्राह्मणपथ

पत्र
सं॰
२८

रः स्वश्रोभस्मोद्धूलितविग्रहः भस्मोद्धू
लितसर्वांगभस्मगोलिभ्रभूषकः भ
स्मधारीभस्मरुचिः भस्मासननिवा
सकः नग्नः स्वविशिवः शंभुस्त्रयंभु
र्भुवनाधिपः भूतात्मा भूतनाथात्मा
शांतात्मा समदर्शिवान् भक्तिप्रियो
भक्तिकरो भक्तानुग्रहकारिवान्
पंचभूतिपंचतपापंचभूतेश्वरेश्वरः
नमस्त्वापयु अणिमादिगुणोपूर्णो अणिमाद्यष्ट
कस्मामसी
नाम्र लोवतः वर्जिताः सत्वस्थः सत्वरूपस्थः सत्वा
त्मासत्वभावनः + राजयोगीरजोयुक्तः
कर्मलोककर्मदीपकः कर्मश्रेष्ठः कर्म
गुरुकर्मवान्कर्मसाक्षिकः वेदोवेदुर्वेदु

नरो बहुरुपीवरस्कंधः बालोर्ककलरुचि
र्बालो बालंश्च भर्वलोर्वेलिः विश्वरूपी
विश्वगोप्ता विश्वात्मा विश्वरक्षकः सिंहो
मृगेंद्रो बालेंदुः खगेंद्रो गरुडासनः
भोगेंद्रो भोगनिलयो योगेंद्रो योगवे
त्तकः गजेंद्रो गणकाध्यक्षो गणनाथो
गणाधिपः गणागणगणीभस्थोग
णानां गणनायकः विघ्नेशो विघ्नव
र्जश्च विघ्नशायी विववत्सलः एकमात्रो
द्विमात्रश्च त्रिमात्रश्चत्रिपदावन्द्यादि
मात्रो द्विमानश्च श्रमात्रो मात्रविग्रहः पं
चमात्रात्मको देवः पंचपंचस्थपंचकः श्री
द्विमात्रो यमात्रश्च मात्रात्मा मात्रमध्यगः
श्रमात्रो मात्रदर्शितो मात्रैर्मात्रपवेशा (

पर
सं
५९

59

वान् स्वभावेनैव संसिद्धो मात्रिकारूपोस्य
येस्थितः मंत्रेशो मंत्रकृन्मंत्री मंत्रराज
स्वरूपवान् उकारस्थोऽकारस्थः सोऽहं
कारः करांबुजः सर्वस्थः सर्वगर्भस्थः
सर्वगर्भान्तरस्थितिः गीतस्तो गीतकृ
द्गीतिर्भीतनताश्राह्गीतकः गीतागो
गीतसंगस्पृहसंगस्थो बलास्वयीः
सारविस्तारविलयः संसारसाग
रः प्राणप्रवर्तकः प्रेष्टः प्रविष्टः प्राण
वात्मकः प्राणदः प्राणवः प्राणः प्रमा
णः प्रकृतेःपरः प्राणोप्रमाणोपान
श्चप्राणप्राणोप्रतिष्ठकः ध्वनराकर्षि
कोप्राणहभावपिनिग्रहकः नाभिस्था
नलसंतप्तः रुष्टः स्वस्थास्थिरक्रियाः

उद्गतास्याननिर्गुम्भाशून्यःसूक्ष्मःप्रस
ष्टवान् मणिबंधस्ययोगींद्रोमहींद्रःश्री
करः [illegible]परः अतिसूक्ष्मासमर्थ्योनेताक
निग्रहविग्रहः अनाहतस्थासर्ववेत्तः
सर्वकारणकारणः महासूक्ष्मस्थले
गस्थग्रन्थिकनिलीनकः स्वकर्मास्व
हानिकर्ताअनिलास्थसकाशवान्
दीर्घह्रस्वीसूक्ष्मनवः स्वानाताततः प्रवेश
कः विष्णुहस्तानंतगंस्पर्शकम्पकमवी
क्रमः क्रमाक्रमविनिर्मुक्ताः स्याक्रमा
हिद्लानलः दंडरूपोदंडविपिंदंडैका
ग्रनिलाश्रयः अनिलोनिर्मलः स्निग्ध
धावलेपाधवलाकृतिः नासाग्रानंदोविर्दृ

पर:
स:
२

दृश्वरूपिकांतोभिमतगमः मध्यस्था
स्यरविनतः स्वच्छंदो दुन्द्वात्मकः नत
परापरमानंदः परंधामः परेश्वरः परा
नंदः परोव्यक्तः परंभक्तिविवर्धनः
परेशः परमो नेता नानारूपस्थः प्रवाह
कः नादरूपी नादरुचिर्नादलीलाभि
वर्तकः सनादो नादकृन्नादी विनो
दी विगतज्वरः + कदानंदकरः कल्पः
+ कालाकालांतकांतकः कल्पादिदो
कलादिदो कलाध्यक्षो कृपानिधिः
कलानामपरेश्रेष्ठः कालस्तः काल
विग्रहः सकलाध्यक्षः सहस्राकालो
नस्थः प्रवेष्टवान् एकाग्रत्विचिदाभा

नादीनष्ठानाद
रूपानदृपोना
दविद्रहः सना
दनादिनोनंद
प्रानंदानंद
कंदरः +

38

सोनानाभासः प्रकाशकः लोहितः
पिंगलाश्वश्याक पिलोह रितंशुनिः
सनः सनंदनमसः सनत्सनत्कुटाय
कः सनकान्मप्रदामदः सनातन
समस्त एक सनंदोनं दकोनं दोनंद
नंदविवर्धकः सनसः समानस्तः
समानास प्रवाहकः वाकोवाकह
नेकरूपवषट्कारादिभुंजवानूनास्य
ग्रन्तथिषणः समानादिद्भूरकाः
नानारोगहरः भुइयंत्रमंत्रादिभंजकः
सनत्सनातोजनकोलोकजन्मविया
यकः कालकर्मस्वभावेकः स्वप्रकाश
परात्प्रभुः ईश्वरः शर्व ईशानो धूर्जटि वं
द्रेशाश्वरः कपालमाली खट्वांगीका

पर॰ लक्ष्मीमहानसी :: त्रिशूलधारी
स॰ वंशीधरी :: विश्वेशोविश्वनायकः
३० पिनाकपाणिर्भीनाथः :: त्रिनय
नपिशाचप्रक :: पैशाचागोप्रे
तनाथा :: प्रेतसेनाधिपन्नवा
न :: प्रीताधिप्रीतसंतुष्टस्नेहा
कल्पान्तदायिकाः :: प्रेष्ठप्रेमण
प्रियतमः प्रत्यक्षः सर्वकारकाः
प्राणायामेणसंतुष्टः प्राणायामधि
धारकाः :: नीलग्रीवाकंबुकंठ
कंबुराबलिभिर्युतः :: ग्रमतोद
धिमध्यस्थः कपिलोधर्मकारकः
देवदेवात्मजासिद्धोमान्तरत्नाकरः
परात्मानन्दपोत्मानमूर्त्तिः ज्ञानयज्ञःप्रव
नेकः

ग्रज्ञानध्वान्तकासौम्योह्लादशास्त्रेतयोति
यिः मुनिर्मननशीलोसौसमनसः परमा
त्मिनाः सर्वकाम्यहूर्षगतिस्थिगतिः प्रति
ष्ठत्क्रयः क्रियाक्रियेयोविचारज्ञेयोज्ञानरू
पात्मवात्मवान् श्वेतः शुक्लाभ्रभाकां
तोब्रह्मज्ञः सकलेश्वरः सर्वदानासविभ
दीसर्वविद्याधिगोपकः ब्रह्मविद्यासं
प्रदायप्रवर्तकविचक्षणः त्यागीयो
गी [illegible] सदाभोगीयोगज्ञाननिरूपकः
केतकेवलजन्मज्ञोत्त भिन्नरूपस्वरूपवा
न् ज्ञानगम्योज्ञानगतिः ज्ञानज्ञानप
रात्मनः ज्ञाननिष्ठोज्वदाकाशीमहा
स्त्रूपकं
कोशः चिदाकाशस्वरूपस्थोव्यदाका
शप्रवर्तकः भासाकाशेविभुः सर्वः स

पर: सह ३१

31

वेषास्तमनानन: श्मनादिसिद्धि:सर्वो
विग्रहादिगुणवादक: हरितोरत
र:जतोगुणतोगुणदीपक: गुणप्र-
वाहोदत्तस्वकारुण्य:करुणालया
कविकल्प:कलातीतकायक्लेश
प्रवर्तक: पूर्णश्चित्रणपनम:सदा
चारप्रियोमुनि: पिंगलोवनिदेशी
मोदर्पतोदर्पनाशक: कंदर्पदर्प
संहर्ताकरालवदनोनल: हर्नटेदी
प्ततेजतोतुर्यबोधानदीपक: तेजस्वी
तैजस:श्रुपलोहितोलोकरक्षक:
लोककीर्तिर्लोकगुहर्नलक्ष्मीशावि:
नोदक: सापुप्रकृतिरत्तानांस्वभावस्था
नचक्रान्त: सेत:प्रियासेनरतः सीनर

द्वाविनिर्जितः ज्ञानाग्निरुद्रः स्वस्वरूपोति
ग्रुणानामग्रणीस्तेजस्कान् दत्तात्रेयो देव
देवो मतिर्निस्वस्थो दिगंबरः तेजस्वी ब
लवान् भाव्यो भाव्याभव्यसमस्तरूपक
बालो बालात्मको बोधो बोधप्रबुद्धिः
प्रकाशकः न्यासश्रेष्ठो वा विश्वाधिपः
सर्वतत्त्वसमन्वयवान् उन्मत्तो मत्तप्रमत्तबला
मात्तपिशाचरूपकः परमार्थोपयानंदा
यंज्योतिर्यंत्वयः परोव्यक्तोव्यक्त
रूपः परंध्येयः परेश्वरः निराश्रयो निर्वि
मोहो मनो गोपारदर्शनः जन्ममरणः
लयातीतरागनिर्लीनः विकारवान् मा
यापतिर्गुणपतिः पतिर्विश्वविकल्प
कः आत्मभूस्स्वलीलाकार्यः क्रियारूपो

प: स: ३२

प्रियानुजः यद्विकारो महारम्भो महा
गुह्योपदेशकः महाज्ञानी महायोगी म
हाकाशोद्भवोद्भवः महाज्योतिर्महावी
र्यो महातेजः परः प्रभुः पुराणः पूर्वजः
पूर्वस्त्वक्रमः सर्वस्वभावनात् वैनश्चेतनश्च
त्यरश्चंचलचलो चलः बालकश्चैकतु
यान्मार्चचलश्च यलाश्रया न्तरीयस
मस्तः सायुङ्कूटस्थः स्थिरकर्मकः संक
र्षणो लवमयो विकर्षणो विदेहवान्
लोकधर्मिलयो मूलाग्रह्मन्याहत्त वि
ग्रहः श्रीकरः श्रीवरः श्रीप्रसोदरः
प्राणवल्लभः श्रवदोवदतवतणः स
लिलाश्रियविग्रहः श्रहवाणयरः स्वा
नयकोनरदर्शांश्चवान् स्त्रंमपंचकले

श्रुत्वा पारोमनाधारम् लाधार निवासकः चतुरस्रत्रि रावायां
मध्यस्थोमंगलप्रदः हरिः कृष्णो विष्णुलादः सर्वरोगहरिर्वलः
काहृदांमपूर्ण [illegible] कमलाकरविग्रहः ।

मोंतः मंदिरगृहवान्तरही ग्रहग्रस्तः
स्वभावात्मा स्वछंदः पंचपरीक्षकः सप्त
वल्कलसारज्ञः स्थाणुस्थायी त्रिवे
त्रिकयाः पंचपंचकपंचज्ञः पंचापंचग्र
काशकः ग्रपंचपंचकार्योज्ञो विसृ
ज्यः परपंचकैः श्रीडशांतमध्यकोटिदेवो
दीप्तिलक्षणविग्रहः सूर्यमंडलसंका
शचंद्रकोटिनिभाननः अग्निकोटिप्र
तीकाशविद्युत्कोटिसमप्रभः समुद्र
कोटिगंभीरब्रह्मकोटिजटाधिपिः मं
त्रकोटिसमाराध्यस्तोत्रकोटिमहान
यः यमकोटिदुराधर्षः षड्विंशसहज
क्षणः सर्वकालिर्गुणानंदः सर्वानःसा
रविग्रहः सर्वेंद्रियगुणाभासः सर्वेंद्रिय

पर॰
स॰
३३

33

विदायकः श्रोत्रेंद्रियगुणाध्यक्षः सा
ध्यसाधनवर्जितः कर्मेंद्रियनियंत
श्चतत्कर्मपरिदूषकः ज्ञानेंद्रियगु
णाध्यक्षज्ञानाज्ञानविदारकः ज्ञान
विज्ञानयज्ञज्ञोज्ञानविज्ञानसारवि
त् सत्यसाः सत्यकामाद्यः सत्यसंक
ल्पसंमनः सर्वयोगप्रियाः सर्वशिव
मूर्तिरनुत्तमः अनिर्देश्यीयोमगानिर्व
स्त्रैलोक्यप्रेरकः कारकः कर्मयो
गानांनारकोयशामभ्रिणी एमको
रमणानांचवानिकोवरकारिणाम्
मारकोमनुष्यकानांसर्वज्ञोमनईश्व
रः कंदमूलफलासाशीवानपर्णाभि
दकः शुभदोभवतनिर्भेदः सर्वभक्त

ह्यमल्लकः जलाहारी निराहारी विषा
हारी विषांतकः प्राणापानसमाहारो
ध्यानध्याव्यक्तहृद्विभुः स्वरूपदः स्वरूप
स्थो केशवः केशनाशकः माधवो मा
यको मारी मया मायाविधायकः गोविं
दो गोजिनो गोमा गोदोरयवलप्रिया
गोवर्धनकरोनन्त गोपालः सर्वपा
लकः नारायणो नमो नम्यो नारस्यो
नरकांतकः नामरूपक्रियान्यको हृत्क
वेषपरो हरिः नृसिंहो भीष्मसमनोना
रसिंहो नरोत्तमः श्रीरिसिंहांतकरिपु
दुर्धर्षोङरणाश्रयः चिंतामणिकल्प
वृक्षः कामिका+मदायका पवनः पव
+कौ

पर·
स·
स

३४

नैशाख्यपावनापवनाश्रयः पीनः प
रापशुपतिः पर्यंकनिलयोन्कटः गं
भीरोगहनेगुह्योगम्भशार्ङ्गधन्वकरः
शुद्धात्मालौकिकोशुद्धीपरिव्राजपवि
योगकृः मन्मथारिस्त्रिकूटः पीठस्थिकू
टलयमेऽभ्युग्रः उत्तमः शुकपक्षकोशो
खीकाश्रीश्रियोश्वरः कालाग्निरुद्रोक
ल्पान्तकल्मषदेपकोदरः शुरान
होत्तानदीपः पौराणिकारकाशुकः
वेदज्ञोवेदसारज्ञः पारज्ञोपरमारवि
न श्रधितः स्वर्गनिर्गतोसंसारसमुद्र
द्रस्थी शुकोमूकोजडोजातरुजवजं
भगाप्रियः उच्छासोच्छासनिश्वासोश्वा

सोक्षामलकोहङ्कः अजपाजपवान्
मालीमल्लामल्लविलायकः दानाद
याल्दमनोदानपात्रानवात्मकः श्री
वत्सोवत्सासिश्रीमान्सर्वैववत्सल्यवान्
सलः योज्ञाग्रुद्रियोमंत्रीस्वमंत्रेणा
भिमंत्रराट् अंतमंत्रक्रियायोगयोमंत्रि
णांमानदोमत्र मंत्रीन्द्रोमन्त्ररूपोच
मन्मथोमलयानकः पुंरूपःपुरुष
विधिः परापरसलसृष्टी अमोघोमो
घवान्योगी अविंमोविनायकः स्वा
त्मरामोरामचंद्रोरघुनाथोरमाश्रयः
एकवीरक्रुनोरामोपिनद्वाकैकमान
दः परमायोग्ससंस्पृप्तापरमानंदक

सप्तसप्तमनः पूर्णः साश्रमा
श्रमरंजकः

पर·
स·
३५

परः शास्त्रनोमहायोगी शंखचक्र
धरः स्मरः ऋषिभोब्रह्मलत्रऋषभऋषी
णामग्रगण्यकः वीरवाग्मोमहाभिक्षुः
कश्चिभि विनिद्रूपकः साक्षीशि
वाविधिर्देहः सर्वत्रसमदर्शनः
भवतोभागपरंतपकल्पतरुश्चिया
कृतिः मगीतिप्रहतल्केशेउन्मत्तम
नमोहरूकान्त वालोबलिर्बलप्रतिवक्त्रा
जन्महतोयमः समस्तगतिकर्तात्मा
लोकांतादिविश्वभुवक शुद्धलोक
पिलोपिंगोपिंगादोलोहितप्रियः
कविर्हविर्बलिभद्रोदत्तोभृगुशनिः
कविः पिप्पलो[illegible]पातकः सोम्याजो

बालो त्रिस्मृतिर्भुजः भास्करो नेमहायो
गी योगी शेभास्कारकः सोम्यो सोम्य
गुणी नाथो शोविशांनोजनप्रियः दंड
पाणि गदा पाणिश्चक्र पाणिश्चतुर्भुजः
प्रभुर्देवो बुद्धिमान्शोनिः सत्यसेनः सक
लाश्रयः शक्तिः शोनकरः श्रुणपः प
राधारशानक्रियः शोनोसेनरुदारस्य
वैदूर्यफलकप्रभः नादरूपी नादरतो
नादसंदर्शनालयः देहस्थो देहमध्य
स्थो देहेनस्थो जनप्रिया उपनीतो प
कृस्थीतो परोतांतस्थशोनहृकद्रंद्रोम
हीद्रो ब्रह्मेंद्रो ब्रह्मविंद्राग्नियोनिलः सो
रसोनसरसीमामामासाम्हतगुणस्त्वान्

पर· स्त्यादिवाहकप्राणः स्त्यपाराशाश्रया
स· श्रयः वीणाप्रियो वैणिकश्चिवीणावा
३६ द्यप्रियो हरिः कंबुहस्तो कंबुपनिःकंबी
36 विंबुप्रियापतिः स्वांशात्मपीअनिशांशक
स्वांशांशश्चस्वशक्तिमान् स्वधामंडा
त्रिसंतिडोधामस्वरूपोद्भावकःजनरू
पीजनत्रातानाजनकोजननतारकःजनार्द
नोज्ञानवेदोजनसंगविवर्जितःगूढरू
पीकृपायस्तोगूढक्रियविनाशकःअ
स्वरूपीवैश्यपतिपरावृत्तिपतिपतिःपो
लत्पाकाणकैतुर्णयश्रंगिरीशांगिरिसांश्व
नीःउल्लकःकार्तवीर्यप्रभधनिकाला
निरंजनःकारणःकरुणाकांतःकारणा
त्मकलात्मकःहंसःसोऽहंसहस्रांतः

सोहंसोस्मिन्नमोनमः ९०० ॐइत्येतन
न्यवमहंहंसस्य गुरुषस्य महात्मनः स
हस्रनामाख्यमिदं स्तोत्रं नामसुधार
सं गुह्याद्गुह्यतमं प्राज्ञो नामरूपेवि
नश्यते श्रुत्वा तु पापहरणं परं निर्वाण
दायकं सर्वापराधशमनं परं ज्ञानप्रका
कं कर्मबन्धं च लोकानां परं भक्तिविव
र्धनम् तीव्रदारिद्र्यशमनं महाज्ञानापहरं
शिवं शोकमोहादिनिर्दहनं सर्वसौख्यप्र
दं परं ब्रह्मलोकैकसोपानं विष्णुलोकैक
साधनं समस्तदुःखशमनं परं वैरा
ग्यदायकं समस्तसुखदं सम्यक्सर्वविद्या
प्रवर्तकं न्यासिनां न्यासवरदं योगिनां
योगदायकं मुनीनां मानकृद्योगं मेदा

सर्वपापक्षय
करं सर्वसिद्धि
प्रदायकं

तीव्ररोगविन
शनं संकष्टन
शनं दिव्य

प॰ नांमनिकारकं विद्वेषोमानिदंष्ट्रखड्गविवि
स॰ कृहेदवादिनाम् पापीनांपातकद्
३२ रिद्रुणांमस्तुविनाशने शिष्यानामिष्ट
बुद्धीनांपारिव्राज्यकरं परं समर्थानां
सन्निष्ठानांप्रागुरव्यानन्ददायकं राज्ञां
चविलसंज्ञानांसर्वाभीष्टफलप्रदं
सर्वकामहरं दिव्यंसर्वविघ्ननिवार
कं सर्वरोगहरं स्वास्थ्यं सर्वारिष्टविना
शनं ऋणत्रयापहं उग्रंदिव्यज्ञानप्र
काशकरम् सर्वज्ञानप्रशमनं सर्ववि
द्याप्रदं हरम् सर्वसंपत्
प्रदं सर्वसिद्धिदं कृष्टिकि
करं भुक्तिदं मुक्तिदंचैवस्वसिद्धंयर्भ
कर्मदं यज्ञतीर्थजपःक

मिष्टान्नपानफलप्रदं जगज्जाड्यहरं वैष्णवं
जगदानन्ददायकं सर्वव्याधिप्रशमनं
सर्वविद्याप्रदं परं राज्यदं राज्यभ्रष्टानां
भ्रष्टश्रीणां प्रमाणदं रोगिणां रोगशम
नं भोगिनां भोगदायकं पुत्रेच्छुकानां
पुत्रदं धनार्थीनां धनप्रदं दीनानां जी
वितप्रदं स्वजनग्रहविनाशनं वैध्यानां वि
त्तिप्रदं वैरिणां वैरिहरं विषग्रह
ग्रहस्थानां ग्रहपीडाहरं शिवं मंगलानां
च मंगलं पावनं पापकारिकं कर्मी
णां विक्रमकरं अकर्मीणां कर्माच्चलं
आयुष्यं आरोग्यं मंगलं शुभदं शु
भं शांतिदं पुष्टिदं चैव वश्यष्टिदं सदा रसा
यनं धनधान्ययशः कीर्तिः पुत्रपौत्रश्रयप्र

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

योगज्ञानं च वैराग्यं प्रतिपत्तिं तथैव च

पर॰ दं षट्चक्रभेदजनकं षडाधारविधि
स॰ प्रदं प्रमोदपावनकरं पठनाच्छ्रव
१८ णाज्जपात् सकृदुच्चारमात्रेण सर्व
पापक्षयो भवेत् सकृदेवैनं ज्ञात्वेन
सर्वशास्त्रावगाहकाः शास्त्राण्य
नेकशस्तपः पुराणकृतिनो वराः
मंत्राण्यनेकधाः कोटिसंगाः स्वमंत्र
कारकः पुराणशास्त्रतर्कार्थाधि
वशास्त्रागमादयः गाणपत्यादयके
ष्विन्द[illegible]र्मशास्त्रक्रियादयः वैष्णवाः
शैवबौद्धाश्च ये वराः ग्राह्यकाः परं वेदा
न्तसारं विविधं व्युत्क्रान्त्वापि पठितं तथा
ज्ञात्वास्य कालान्तरं मंत्रं हित्वान्तरमलापकं
श्लोकं वार्धमर्धं वा पदं वा पदमेव वा

पदेहायाष्टयेहायिष्णुएयाहाविवारणान्
समाह्तिनमनोभूत्वास्मरेश्वेवाङ्गुनेमह
नु नानेनमहश्शेदिव्यंघोनकेस्वात्मनु
पदे इदंमझकेवंमझमझ्याहेमवेश्वर
इदंनित्यनवयागोप्यपठितवंरहस्य
मे ग्रनेनज्ञानमाप्नोतिप्राप्नोपयस्यानमा
त्मनि नान्येषामपिदातव्यं विकल्पाय
हताक्रियाः श्रद्धाभक्तिविहीनायसमा
नेहंसद्दर्शने शुभकायसकामायनिंद
कायहिंकायच कुलहीनायशंगनाय
हीनकर्मरतायच गुरुभक्तिविहीना
यश्रान्महाविक्रतिनिकिये क्रियाद्दा
नायहीनायनदीयंयस्यकस्यवे देयंशि
ष्यायश्रायस्वगुणैराहृनायच निहतो

प॰ यगुणज्ञायप्राज्ञायप्रणवात्मने विहृ
स॰ ष्टायस्वहृष्टायप्रहृष्टायेष्टमायके सं
इ॰ हृष्टायगुरवेबोधकाय: समस्तेश्वरतापव

39

नत्प्रसादाद्देवामोतिप्राप्तं नपदमव्य
यं मत्प्रसादाद्देहतोकिंविहृष्टस्यैवतल्ल
मेयस: नित्यंसिद्धंतिसंकल्पोगा:
यंपापघ्निविप्रदं कलौसप्तः फलंन
स्यपंचनादेवसिद्ध्यति नास्तिहंसात्प
रोधर्मोनास्तिहंसात्परंतप: नास्तिहं
सात्परंतीर्थंनास्तिहंसात्पराक्रिया ना
स्तिहंसात्परोयत्नोनास्तिहंसात्परंज
प: नास्तिहंसात्परंयोगंनास्तिहंसात्
परंलयम् नास्तिहंसात्परंध्यानंनास्ति
हंसात्परोगुरु: नास्तिहंसात्परंशांति

नास्तिहंसात्परोमलः नास्तिहंसात्प
रानिष्ठा नास्तिहंसात्परागतिः नास्ति
हंसात्परंवैद्यं नास्तिहंसात्परोविधिः
नास्तिहंसात्परंन्यासं नास्तिहंसात्प
रंपदं किंतस्यबहुभिर्मंत्रैः किंशास्त्रैर्बहु
विस्तरैः किंमंत्रैर्योगसंन्यासैः किंकर्म
नियतैरपि किंसर्वकारकैः किंवाभक्ति
र्यस्यहृदंबुजे सर्वतीर्थमयोहंसः स
र्वशास्त्रमयोगुरुः सर्वयज्ञमयोदेवः
सर्वदेवमयोविभुः सर्वज्ञानमयोगुरु
र्घाः सर्वगुह्यमयःप्रभुः सर्ववेदमयोवे
दाः सर्वमंत्रमयोशिवः सर्वनिष्ठामयाः
शिष्ठाः सर्वात्मा सर्वकारकः हंसः सर्व
विमुक्तिदाता सर्वकर्मविदायकः इतिनेक

पर
सं
५०

50

ध्यते सर्वं सत्यं सत्यं न संशयः श्रीब्रह्म
मात्र सर्वं स्वं सत्यमेवात्मबोधितं प्रजा
पतिरुवाच धन्योऽहं कृतकृत्योऽहं कृ
तार्थोऽहं निरामयः यदेतत्कृतपूर्वो
हं रहस्यमतिनिश्चलं स्वस्थलीभं महत्त
मं महदानंदकं परं दुर्लभं सर्वलोका
नां त्वत्प्रसादात्स्वं दुर्लभं अहो कष्टम
हो मायासंसारबन्धस्वदोषविभ्रमो विघू
र्मानं परित्यज्य मूढ ध्यायंति संसारेऽयो
गतं हृष्यमतिज्ञाय ध्यायंति विषया
तुरा जटिलज्ञानग्रस्तस्वरूपो जितदुष्टार
विचक्षणः हंसं तं चिंतयेन्नित्यं तत्त्वया
लिप्सुरपि स्वराणाहि भस्मालिप्तं न पश्यति व
मोदादौ वादितो जनैः नतोऽधिकोऽहं स

रूपोपरमात्मलिंगपमात्मरूपकः हंसोहं
सत्वरूपश्लोकारणंसदसत्परं हंस
त्वंचिन्मयेतेनिर्गुणंत्वयाहृदयविश्वरेण
दि ततः परंकिमपिकंहंसोयंशरण
वात्मकः नमयत्तायमोहात्माम
ज्ञेनेगुणमानिनं मुखिनोस्मित्वया
नाथविसंसंयहिदायकं प्रकाशपम
करोषितहस्तमायात्मशक्तितः श्रु
होहंसात्मकोदेवः सर्वकल्याणका
रकः सहस्रनामविख्यातंममनारक
तारकं वारकंसर्वसंसारकृपामयिकु
मेत्वयं येतेनतानमात्रेणाखिलवक्रं
करोम्यहं निरंजनंनिराधारंविकल्प
मसहंशगुरुः निर्गुणंगुणसंयुक्तंममार

ज्ञाननिवारकं जगत्स्वरूपं जगन्नाथं ध्रु
ध्यायेत्परंपरंस्थितं विज्ञानविभुया
यत्नः कृतांजलिसमस्तहरक दृष्टा
परमसंहृष्टापरानंदरसात्मना स्थैर्य
गांभीर्यवीर्येणापरिश्रुतिमहात्मना त्रि
लोकेशं भूताख्यातं नस्कृत्वा परमगोच
रं स्तोत्रमनन्तफलं तां प्राप्ता हंसस्वरूपधरो:
हरः हंसोहं समिति ज्ञात्वा हंसस्वरूपध
रं हरिं तद्रूपं सकलं तां प्राप्य सो हंहंसो:
प्रजापतिः इति श्रीरुद्रयामले तंत्रे उ
त्तरखंडे परमहंसोपाख्याने सर्वरक्षक
रणे त्रयस्त्रिंशत्तमप्रजापतिशिवसं
वादे परमहंस [illegible] सहस्रनाम
स्तोत्रं संपूर्णं समाप्तं ॥ ॥ ॥ ॥

अथ स्तोत्रं श्रीदेव्युवाच ॐश्रुत्वाप
रमहंसस्य नाम्नां सहस्रमीश्वर पठि
त्वापादपित्वाचनिस्तीर्णास्मिभवार्ण
वात् । इदानीं श्रोतुमिच्छामि स्तोत्रम
स्य महात्मनः मंत्रगर्भमयं देव रह
स्यं परमात्मनः योगपायदि प्रियाते
घनदाचक्ष्व महेश्वर भैरव उवाच वा
रितास्यत्र न निःसंशङ्कं कुरुते स्थिताः
सर्वदाग्राहिणी भूत्वा पृच्छसि त्वं महे
श्वरि योसौ परमहंसाख्यः परमात्मप
रा[illegible]स्मनः तस्य स्तोत्रं स्वरूपस्य
परमहंसस्य सुंदरि वक्ष्यामि परमं गो
प्यं स्तवराजमिमं प्रिये सर्वकामप्र
दं नित्यं पुत्रेंद्रियविनाशिनं सर्वदुष्ट

पर॰ स्तो ५२

प्रशमनं सर्वापद्विनिवारणं भुक्ति
देभुक्तिकामानामनंतफलदायकं
अनंतफलदातारं सर्वपापनिवार
णम् गायत्रीछंदस्तुतं मुनिरस्य
पुरातनम् ज्योतिपरमहंसाख्या
देवतासमुदाहृता तारं बीजं च हं
शक्तिः सत्वकीलकमीश्वरि मोक्षा
र्थे देवदेवेशि विनियोग उदाहृतः
ॐ अस्य श्रीपरमहंसस्तवराजस्य
पुरातनमुनिर्ऋषिः गायत्रीछंदः
परंज्योतिःस्वरूपो परमहंसदेवता
ॐ बीजं हं शक्तिः सं कीलकं मो
क्षार्थे जपविनियोगः ॐ तारं यो
गदितं देविजपतेदेवाधिराजंपरं
व

नित्यं हृत्पामिदं पयान्परमपरमराहि
स्कंवितिमानसे तस्यस्याह्निजघो
हृषीक विषये सर्वेंद्रियाद्यादिनो
मायामोहविनाशनात्स्तनपटुमेरि
दं लभेन्मानवा हंसपदं जपतिर
निप्पमतं द्विनोयः सारंपरंजगति
वप्रथितप्रभावः यानित्स्तुरंतिजम
ह्रप्रथितं स्वरूपमानंदजन्यस्थल
भेमुविडलंभंव सोहमितिस्फुट
मिदंजपतेमनुष्योरात्रिंदिनं प्रजिय
ंपरमार्थसारं + परमहंसपदं व्रजेति सपरं +
वंमुजनेः परितस्त्वपरिश्नः ॥२५॥ आनम
पंदंयदिवाजपतेनिशीकंठयांतस्सभव
दपवर्गमस्तुनिमानवदानवदुर्लभंव्र

नत्परार्थ विनिवर्तितमोहजालंयद्यजपेत्सनियतंपरत
त्वसारः ॥२५॥ परपदंजपतिहविजंस्फुदं प्रतिदिनंपरमात्मस्वरूप
वान्

मुक्ति

पर॰ स्तो॰ ५३

जन्तिपदं स्वरसुंदरी चिन्मयं पद
मिदं जपतैयो मोक्षमार्गमपि यान्त्य
चिरेण चिन्तरूपमपि विवशयन्ति वि
शं भासते सभुविविश्वप्रकाशः ५ स
त्पदं सदिह रूपमनंतयोजपेत्तु सम्य
गुत्तिमवंध्यः सत्यमेवपरमं सतु येति
तीनरूपपरमार्थविशेषं चिद्रूपेम
नश्चपेऽर्थनित्यप्रज्ञानरूपः शिवरू
पएव सयातिनित्यपरचिन्तरू
पयोगेश्वराणां भुविदुर्लभं यत् ८
श्रानंदं जपतेच नित्यमथवा यो
वास्वरूपां जपेत्सर्वानंदमयां सदा
स्वरतः सर्वेष्टकामान्वितः त्रैलो
क्याधिपतिर्भवेद्गुविनरो देवाधिपो

जायते सर्वविघ्ननिवारणेवसंभवे
न्नश्रीविद्याराज्ञोयमः सोहमित्येवम्
पेतभुविविधैर्मन्त्रैघोर्हं सोऽभवेत्परम
हंसस्वरूपमव संसारसागरसमुद्ध
रणैकसारं षट्त्रिंशकभवं विमान
वर्णेनकोपि ब्रह्मेतियोवाजपतेम
न्त्रध्याः हंसोहंवस्याम्बवसर्वका
ले सत्त्वसम्प्रामोनिनरीनकालेस
देवदेवोभुक्तिमायतेव इतिस्तोत्रंदि
व्यं सकलमन्त्रराजैकनिकषंसरा
नेरा [illegible] कारंपठतिपरमाविनतम
चिरं [illegible] पवमनत्वं ह्रिग्रुस्व [illegible] मनोव
पंचमेयपरमहंसदेवस्यस्वराजंनवो
नमे सदागुरुमसदेगोध्यंगोगमव्यंचस

पर॰ स्तो॰ ४४

44

दाप्रिये राज्यं देयं शिरो देयं न देयमि
नदीक्षिते गोपनीयं महागोप्यं गोप्य
व्यं च विशेषतः अभक्तेभ्योपि दुष्टेभ्यो
दत्वा नरकमाप्नुयात् विना शिष्याय
नो देयं यस्य कस्यापि कर्हिचित्
दुष्टेभ्यः सदा गोप्यं गोप्यं सर्वदा
प्रिये इति श्रीरुद्रयामले तंत्रे परमहं
सस्तोत्रं संपूर्णं ॥ छ ॥

परमहंस
पं.